

"East West" Association For Advanced Studies and Higher Education
PERSPECTIVE ECONOMIC AND MANAGEMENT ISSUES

Science editor:

Drobyazko S.I.

Ph.D. in Economics, Associate Professor, Professor of RANH

Reviewers:

Shatalova Nina Ivanovna

Doctor Hab. in Social Sciences, Professor,

*Head of the Department of Personnel Management and Sociology of
Ural State Railway University (Ekaterinburg, Russia)*

Dimitar Kanev,

Doctor of Economic Sciences, Professor of Economics (Varna, Bulgaria)

Perspective economic and management issues: Collection of scientific articles. -
"East West" Association For Advanced Studies and Higher Education GmbH,
Vienna, Austria, 2015. - 476 p.

ISBN 978-3-903063-17-4

Collection of scientific articles published on the results of the International scientific and practical conference "Perspective economic and management issues" is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-3-903063-16-4

© 2015 Copyright by "East West" Association For
Advanced Studies and Higher Education GmbH

© 2015 Authors of the articles

© 2015 Drobyazko S.I.

Nezdoyminov S. G.

Ph.D. in economics, Associate Professor, Department of Economics and Tourism
Management,
Odessa National Economic University

PREDICTION OF DEVELOPMENT OF TOURISM AND HOSPITALITY IN THE REGION

Нездоймінов С. Г.

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та управління туризмом,
Одеський національний економічний університет

ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ В РЕГІОНІ

Investigates theoretical questions of modern development of regional tourism and hospitality. The analysis of the status and prospects of development of enterprises of tourist and hotel industry in Odessa region. The statistical forecasting methods based on trend models. Proposed methods forecasting the development of the flow of tourists in accommodation enterprises in the region.

Key words: methods of forecasting, travel and hotel industry, the trend model, the flow of tourists, regional development.

Досліджено теоретичні питання сучасного розвитку регіональної сфери туризму та гостинності. Проведено аналіз стану та перспектив розвитку діяльності підприємств туристичної та готельної сфери Одеського регіону. Розглянуто статистичні методи прогнозування, що базуються на трендових моделях. Запропоновано методи прогнозування розвитку потоку туристів до закладів розміщення в регіоні.

Ключові слова: методи прогнозування, туристична та готельна сфера, трендова модель, туристичний потік, регіональний розвиток.

Інтеграція України в міжнародне співтовариство, впровадження ринкових методів управління як економікою в цілому, так і окремими підприємствами сфери рекреації та туризму повинне ґрунтуватись на прогнозних розрахунках туристичного попиту на регіональний турпродукт, який виробляється і пропонується в регіонах України. Зростання кількості туристів дасть змогу вивести туристичний бізнес до провідних видів економічної діяльності в регіоні. Проблеми прогнозування розвитку регіональної економіки та туристичних ринків, економіко-математичного моделювання попиту на послуги підприємств гостинності та розвитку сценаріїв руху туристичного потоку в

регіонах, досліджувалися в працях фахівців: Герасименка В. Г., Лютак О. М., Медведєва А. В. і ін. [1-3]. В цілому, їх висновки зводяться до необхідності розробки та застосування методів економіко-математичного моделювання щодо прогнозування сценаріїв руху туристичного потоку в контексті формування регіональних програм розвитку туризму та рекреації, агро - рекреаційних кластерів. На наш погляд, сучасне управління туристично–рекреаційним комплексом вимагає застосування методів аналізу туристичного потоку в регіонах України [4;5]. Тому доречно здійснити прогнозний розрахунок динаміки розвитку потоку туристів, який має бути обслугований суб'єктами туристичної діяльності регіону, згідно даних статистики, наведених у табл. 1.

Таблиця 1

Туристичні потоки в Одеській області за 2009-2013 рр. [6]

Роки	Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристич. діяльності, усього	Іноземні туристи	Туристи- громадяни України які виїжджали за кордон	Внутрішні туристи
2009	87436	29183	30696	27557
2010	103526	34910	37628	30988
2011	76066	17136	32321	26609
2012	65129	9807	36726	18596
2013	61589	7047	44136	10406

Розрахунок темпу зростання туристичного потоку, нами здійснено за методикою екстраполяції, заснованої на розрахунках середньорічних темпів зростання за формулою:

$$K = \sqrt[n-1]{Y_t / Y_i} , \quad (1)$$

де: K - середньорічний темп зростання;

n - кількість років у динамічному ряді;

Y_t - кількість обслугованих туристів у звітному (останньому) році;

Y_i - кількість обслугованих туристів у базисному (першому) році.

Для проведення розрахунків прогнозування туристичних потоків в регіоні були використані дані Головного управління статистики Одеської області за 2009-2013 рр. (див. табл. 1). За результатами розрахунків середньорічний темп зростання для загального туристопотоку становив: $K = 0,916$; для потоку іноземних (в'їзних туристів) $K_{ін.} = 0,701$; для потоку туристів-громадян України, які виїжджали за кордон (виїзні туристи) - $K_{виїжд. за кордон} = 1,095$; для туристопотоку внутрішніх туристів – $K_{внутр.} = 0,784$. В табл. 2 і на рис. 1 відображено прогноз обсягу потоку туристів: загального, в'їзного, виїзного та внутрішнього за розрахунковим підсумком.

Таблиця 2

Прогноз туристичних потоків в Одеській області на 2014-2018 рр.

Роки	Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристич. діяльності, усього	Іноземні туристи	Туристи- громадяни України які виїжджали за кордон	Внутрішні туристи
2014	56423	4940	48330	8157
2015	51690	3463	52924	6395
2016	47355	2428	57953	5013
2017	43383	1702	63461	3929
2018	39744	1193	69492	3080

Як свідчать прогнозні розрахунки динаміки туристичного потоку (табл. 2), проблемним питанням є зменшення частки іноземних туристів, що прибувають до Одеського регіону. Щоб змінити цю негативну тенденцію, на наш погляд, необхідно створити умови для залучення споживачів послуг в'їзного туризму, а саме необхідно модернізувати інфраструктуру рекреаційно-туристичного комплексу та запропонувати конкурентоспроможний туристичний продукт. В той же час, вагомим показником розвитку туристичної інфраструктури та регіонального туризму є кількість підприємств розміщення та їх місткість. За статистичними даними (табл. 3), нами здійснено розрахунок щодо прогнозу динаміки розвитку потоку туристів до закладів розміщення в регіоні.

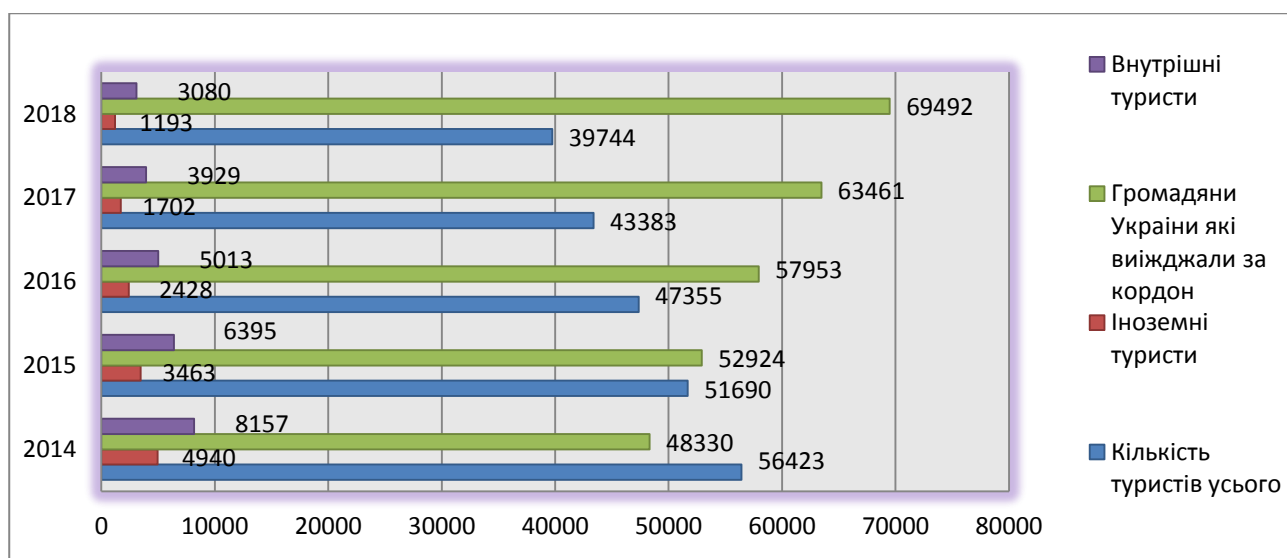

Рис. 1. Діаграма прогнозу потоку туристів до Одеського регіону в 2014-2018 рр.

Згідно розрахунку за формулою 1, середньорічний темп зростання кількості туристів, розміщених у закладах гостинності складає: $K = 1,085$. На рис. 2 відображена трендова діаграма прогнозу потоку туристів, які можуть перебувати у колективних закладах розміщення по Одеському регіону на період 2014-2018 рр. Як свідчить прогноз, динаміка кількості приїжджих, які прагнуть скористатися послугами колективних засобів розміщення є позитивною. Такий сценарій розвитку галузі, щодо зростання кількості туристів у 2018 р. до 857 тис. осіб дасть змогу вивести туристичну діяльність до провідних видів економічної діяльності в регіоні.

Таблиця 3

Колективні засоби розміщення в Одеській області [7]

Роки	Кількість КЗР, одиниць			Кількість місць, одиниць			Кількість розміщених, осіб		
	усього	у тому числі		усього	у тому числі		усього	у тому числі	
		юри-	фізич.		юри-	фізич.		юри-	фізич.
		дичні	особи-		дичні	особи-		дичні	особи-
		особи	підпр.		особи	підпр.		особи	підпр.
2011	497	275	222	17494	14486	3008	481433	400114	81319
2012	623	306	317	61090	43702	17388	545661	411443	134218
2013	685	303	382	62444	44164	18280	567678	397423	170255

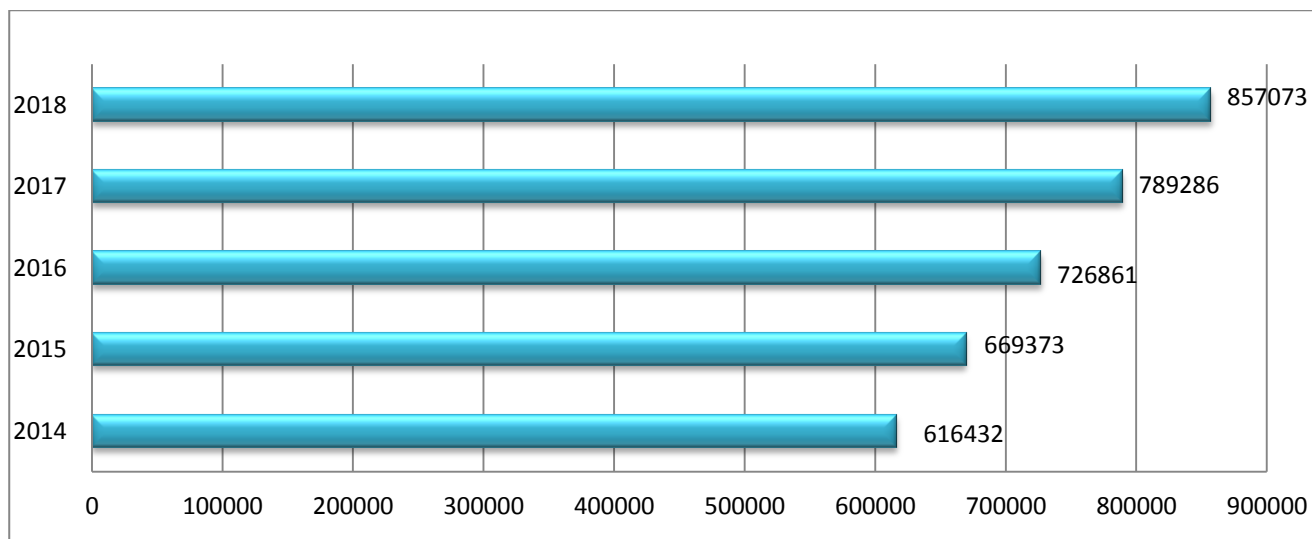

Рис. 2. Діаграма прогнозу потоку туристів до колективних закладів розміщення по Одеському регіону на період 2014-2018 рр. (осіб)

У 2013 році обсяг надходжень до бюджету від сплати закладами гостинності регіону туристичного збору склав 3 833,1 тис. грн., що на 11,2 % більше у порівнянні з 2012 роком [8]. Незважаючи на негативні прояви світової фінансової кризи, у структурі зовнішньої торгівлі послугами Одеської області впродовж 2011-2013 рр. стабільно утримується позитивне сальдо по статті "Подорожі". В той же час, аналіз туристичних потоків в Одеській області наочно відображає тенденцію зниження потоку в'їзного туризму та тенденцію зростання потоку виїзного туризму в досліджуваному регіоні. У 2013 році частка іноземного туризму складала 11%, частка зрубіжного туризму - 72%, частка внутрішнього туризму 17% у загальному туристопотоці.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок про те, що відбувалось негативне впливання економічної кризи у нашій країні на динаміку кількості туристів, коли мало місце скорочення чисельності приїжджих осіб, які відвідували Одеський регіон та проживали у колективних засобах розміщення, незважаючи на те, що кількість місць у них протягом останніх років зростала. Аналіз свідчить, що за останні 3 роки спостерігається позитивна тенденція в залежності між показником рівня розвитку інфраструктури гостинності (місткість колективних засобів розміщення) та кількістю туристів. Таким чином можна стверджувати, що кожен новий об'єкт

інфраструктури розміщення буде підвищувати рівень використання потенціалу регіонального рекреаційно-туристичного комплексу, і є доцільним розвивати його основну складову - готельну сферу, тому що цей сучасний чинник привабливості буде сприяти подальшому зростанню туристичного потоку в Одеський регіон.

Список літератури:

1. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: монографія / за заг. ред. професора В. Г. Герасименка; авт. кол. : В.Г. Герасименко, С.С. Галасюк, С.Г. Нездоймінов [та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2013. – 304 с.
2. Лютак О. М. Аналіз та оцінювання інформації про основні туристичні потоки України / О. М. Лютак // Актуальні проблеми економіки. - 2012. - № 12. - С. 217-225.
3. Медведев А. В. Анализ экономики региона на основе многокритериальной математической модели / А.В. Медведев, А.В. Смольянинов, Л.С. Аврова Е.Г. Колесникова. [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://www.science-education.ru/113-11290>
4. Нездоймінов С. Г. Підприємницький вектор розвитку регіонального туризму: монографія / С. Г. Нездоймінов. – Одеса: Пальміра, 2011. – 344 с.
5. Нездойминов С. Г. Туризм - стратегический фактор развития Черноморского региона / С. Г. Нездойминов. - Всероссийский экономический журнал «ЭКО». – Новосибирск, 2014.- № 2. - С.104 - 114.
6. Туристичні потоки в Одеській області за 2009-2013 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
7. Колективні засоби розміщення в Одеській області. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
8. Нездойминов С. Г. Экологизация туризма как фактор устойчивого развития туристских регионов / С. Г. Нездойминов. – Региональные исследования. Научный журнал. Смоленский гуманитарный университет. – 2014. – № 1(43). – С.133 – 140.